

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

03

Ročník XV.
marec 2021

POMOC SAMOSPRÁVY NESTAČÍ, MUSÍME ZOSTAŤ ZODPOVEDNÍ A REŠPEKTOVAŤ SA NAVZÁJOM

Strana 4 - 5

Rozhovor

Domáca izolácia má vplyv na naše psychické zdravie. Na čo si dať pozor, ak máte doma malé dieťa či tínedžera?

Strana 8

Informujeme

Zápisy detí do základných a materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta na školský rok 2021/2022 sa blížia!

Strana 8 - 9

Samospráva

Jar sa často spája s veľkým upratovaním. Prinášame vám informácie o zbere bioodpadu aj o akcii Za krajšie mesto.

Strana 10 - 11

EYOF ponúka aj cenné skúsenosti pre Banskobystričanov

Nezmeškajte príležitosť! Zažite naživo atmosféru jedinečného športového podujatia a pomôžte spropagovať Banskú Bystricu v Európe. Staňte sa jednou z tvárí Európskeho olympijského festivalu mládeže 2022 Banská Bystrica (EYOF), ktorý sa uskutoční o menej ako 500 dní.

Foto: EYOF GYÖR

Pozrieť sa do zákulisia veľkých športových podujatí či zažiť ich atmosféru na vlastnej koži nie je každodenná príležitosť. Aj tieto možnosti pre Banskobystričanov rôzneho veku ponúka EYOF, ktorý sa uskutoční od 24. do 30. júla 2022. V mnohom sa podobá na veľké olympijské hry, a aj preto môže počas neho každý získať nezaplatiteľné skúsenosti či spoznať nových ľudí a priateľov. Organizátori už dnes ponúkajú možnosť zapojiť sa do dobrovoľníckeho programu, v rámci ktorého majú pripravené aj viaceré výhody či rôzne akcie, ak to pandemická situácia dovolí.

Nábor sa začal 11. marca 2021

Veľkosti veľkej športovej akcie, na ktorej sa predstaví 3 600 účastníkov z päťdesiatich európskych krajín, zodpovedá aj veľkosť re-

alizačného tímu. O hladký priebeh podujatia s jedenástimi športami v programe sa okrem organizátorov postarajú aj stovky dobrovoľníkov. Už od 11. marca, keď bolo do začiatku podujatia 500 dní, sa môžu záujemcovia o dobrovoľnícke pozície hlásiť prostredníctvom webovej stránky www.eyof2022.com/ dobrovoľníci. „Dobrovoľníkom ponúkame šancu prežiť zaujímavé letné dni v Banskej Bystrici. Zažijú atmosféru veľkej športovej akcie, pozrú sa do jej zákulisia, získajú cenné skúsenosti. Vytvárame priestor na nové priateľstvá, dávame možnosť stretnúť sa so skvelými ľuďmi i vidieť naživo budúcich olympijských víťazov,“ hovorí výkonný riaditeľ EYOF 2022 Banská Bystrica Peter Hamaj. Členmi dobrovoľníckeho tímu môžu byť žiaci stredných škôl, študenti vysokých škôl, členovia športových klubov, dôchodcovia i športoví fanúšikovia a nadšenci, ktorí sa chcú podieľať na organizácii veľkej akcie pre mladých ľudí z celej Európy. Minimálny vek je 16 rokov. Horná veková hranica nie je stanovená. Skúsenosti s dobrovoľníctvom sú vítané, rovnako aj znalosť svetového jazyka. S pomocou dobrovoľníkov sa počíta pri zaistení priebehu súťaží, nebudú chýbať v ubytovniach športovcov, tlačových centrách, poskytnú servis pre divákov pri vstupoch, na parkoviskách, tribúnach i v informačných centrách. Asistovať budú pri slávnostných ceremoniáloch

i dopingových kontrolách. „Boli by sme radi, aby sa nám už krátko po spustení registrácie prihlásilo čo najviac ľudí. Akonáhle sa pandemická situácia výrazne zlepší, pre náš dobrovoľnícky tím pripravujeme už v roku 2021 viaceré zaujímavé podujatia, na ktorých ponúkneme našim kolegom spoznať sa i dobre sa zabaviť,“ prezradil Peter Hamaj.

EYOF pomôže celému regiónu

V čase, keď zostávalo päťsto dní do začiatku podujatia dolaďovali organizátori s Európskymi olympijskými výbormi vekovú štruktúru účastníkov, ktorá sa čiastočne zmenila vplyvom vlnaššieho odkladu podujatia na rok 2022 pre kolíziu s tohtoročnými presunutými olympijskými hrami v Tokiu. Popritom členovia organizačného tímu finalizujú rezervácie zmluvy na športoviská a ubytovacie zariadenia, a pripravujú aj viaceré sprievodné akcie, aby Banská Bystrica a okolie nežili Európskym olympijským festivalom mládeže 2022 len v jeho čase, ale dlho pred jeho začiatkom. „Európsky olympijský festival mládeže chce byť oslavou športu a olympizmu v celom regióne. Pomôže propagácii a podpore zdravého životného štýlu, rozvoju športu a zvýšeniu kvality života detí, mládeže i dospelých,“ dodal Peter Hamaj.

Tím EYOF

S opravou výtlkov sme začali už v zimnom období

Mesto Banská Bystrica je ako správca komunikácií povinné aj v zimnom období zabezpečiť zjazdnosť komunikácií, a to nielen výkonom zimnej údržby, ale aj odstraňovaním nebezpečných výtlkov. Počas chladných mesiacov samospráva opravovala cesty infražiarom, ktorý môže pracovať pri mínusových teplotách a nepotrebuje čerstvú asfaltovú zmes. Tento spôsob je však časovo náročný. Po slnečných a suchých dňoch, na podnet správcov komunikácií, po zimnej odstávke už spustila výrobu teplých asfaltových zmesí aj spoločnosť v našom meste, čo samospráva okamžite využila. Zimné obdobie trvá do konca marca a sprevádza ho chladné a vlhké počasie. Priaznivé podmienky, ktoré priniesol koniec februára nám tento rok umožnili využiť efektívnejšiu technológiu opráv teplými asfaltovými zmesami o čosi skôr. Túto príležitosť chceme využiť najmä na výpravky komunikácií, po ktorých vedú linky

Bakossova ulica

Foto: MsÚ BB

MHD, a zároveň sú hlavnými dopravnými trasami mesta. Ide najmä o lokálne poruchy, ktoré môžu závažným spôsobom ohroziť bezpečnosť cestnej premávky. Opravené sú už výtlky na Majerskej aj Partizánskej ceste, na uliciach J. Kráľa, M. Rázusa či THK, na Hviezdoslavovej, Tulskej, Tichej, Zelenej, Severnej a Bakosovej ulici, na Kyjevskom námestí, Námestí slobody, na Šverovermovej po križovatku s THK, na Ceste k nemocnici, na Novom Kališti, Ceste na amfiteáter, Rudohorskej, Javorníckej, Pieninskej či Magurskej ulici. V prácach budú cestári pokračovať aj v nasledujúcich dňoch, pokiaľ im to počasie dovolí. Po skončení zimného obdobia začneme s bežnou stavebnou údržbou, ktorej súčasťou sú aj opravy súvislých úsekov ciest a chodníkov.

Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí, MsÚ BB

Informácie z mestského úradu

Foto: MsÚ BB

Projekty výmeny mosta v Iliashi a rekonštrukcie kremačných pecí sú stále živé

Často sa nás pýtate na projekty rekonštrukcie banskobystričského krematória a výmeny mosta v mestskej časti Iliáš. Mesto Banská Bystrica na oboch investičných akciách intenzívne pracuje. V prípade mosta v Iliashi podpísalo vedenie mesta prvý marcový deň dodatok, ktorým došlo k úprave vzťahov s dodávateľom stavebných prác na výstavbu nového mosta. Stavenisko bude v najbližšom čase odovzdané do rúk zhotoviteľa, aby sa stavebné práce mohli rozbehnúť naplno. V prípade kremačných pecí sa víťazný uchádzač štandardného transparentného verejného obstarávania počas rozbehutej rekonštrukcie v banskobystrickom krematóriu dostal do konkurzu, preto práce zastali. Ako mesto sme si uplatnili sankcie a následne sme si dali vypracovať posudok, v akom štádiu rozpracovanosti sa projekt nachádza. Oslovili sme potenciálnych dodávateľov, z ktorých len jeden prejavil záujem pokračovať v začatej rekonštrukcii za stanovených podmienok a za vysúťažnú sumu. V súčasnosti pripravujeme priame rokovacie konanie s dodávateľom, ktorý má potrebné know how a technológie na to, aby začatú rekonštrukciu dokončil. Veríme, že to bude ešte v tomto roku.

Kancelária primátora

Sčítala sa už viac ako polovica Banskobystričanov

Pripomíname, že od 15. februára 2021 do konca marca prebieha sčítanie obyvateľov, ktoré je plne elektronické. Sčítať seba a svojich blízkych je potrebné vyplnením formu-

lára na webe www.scitanie.sk. Zároveň vás chceme upozorniť na skutočnosť, že sčítanie obyvateľov začali zneužívať rôzne skupiny podvodníkov. Plne elektronické sčítanie znamená, že obyvateľ sa sčíta sám alebo pomocou blízkej osoby. V prípade, že sa takýmto spôsobom sčítať nevie, bude môcť využiť asistované sčítanie, o ktorom budeme informovať začiatkom apríla 2021. Seniori by mali byť obozretní voči neznámym osobám, ktoré by ich mohli telefonicky alebo osobne kontaktovať a ponúkať im pomoc pri elektronickom alebo asistovanom sčítaní. Zároveň ich upozorňujeme, aby v žiadnom prípade takéto cudzie osoby núkajúce im pomoc pri sčítaní nevpúšťali do svojich príbytkov.

Matričný úrad a ohlasovňa pobytu,
MsÚ BB

ZAVOLAJ ALEBO NAPIŠ.

POČKAJ NA SMS.

VYZDVIHNI.

Blížšie k vám

Nakoľko pandémie koronavírusu stále pretrváva, aj naše Turistické a informačné centrum v Banskej Bystrici chcú vyjsť obyvateľom v ústrety. Otvorili preto výdajné okienka, vďaka ktorým sa záujemcovia môžu aj počas tohto náročného obdobia dostať k pútavým publikáciám, rôznym suvenírom, pohľadniciam, bedekrom Barborskej a Svätojakubskej cesty, k Radničným novinám či k Bystrickému Permonu. Na vyzdvihnutí je potrebné dohodnúť sa dopredu. V prípade záujmu stačí len zavolať alebo napísať e-mail a všetko vám radi vysvetlíme. Informačné centrum nájdete v budove Radnice na Námestí SNP 1 (ic@banskabystrica.sk, +421 48 415 50 85, 0907 846 555) a Turistické informačné centrum na ulici 29. augusta 37 v priestoroch autobusovej stanice (tic@banskabystrica.sk, +421 48 4330 626, 0917 505 968). Tešíme sa na vás!

IC a TIC

Foto: MsÚ BB

Predlžujeme lehotu na výberové konanie na pozíciu hlavného architekta mesta

Mesto Banská Bystrica vyhlásilo výberové konanie na pozíciu vedúceho oddelenia územného plánovania a architekta mesta začiatkom decembra 2020. Záujem zo strany odborníkov z oblasti urbanizmu a architektúry je zatiaľ nízky, a to aj napriek tomu, že ide o dôležitú a významnú funkciu, ktorá má dopady na územný rozvoj mesta. Vzhľadom na charakter a náročnosť pracovnej pozície považuje samospráva dosiaľ prihlásený počet uchádzačov za nepostačujúci, preto lehotu výberového konania predlžuje do 31. augusta 2021. Hlavný architekt mesta musí byť nielen odborník v oblasti územného plánovania, urbanizmu a architektúry, ale aj dobrý manažér a líder tímu. Uchádzač musí spĺňať niekoľko kritérií – mať vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v odbore územné plánovanie, urbanizmus, architektúra, disponovať autorizačným osvedčením SKA, a výhodou je aj odborná spôsobilosť na obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov. Hlavný architekt riadi činnosť oddelenia, je odborný garant pre oblasť územného plánovania, urbanizmu a architektúry mesta. Novoprijatý uchádzač bude kontrolovať proces obstarávania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov vo všetkých fázach ich prípravy, tvorby, vyhotovenia, prerokovania i schvaľovania. Hlavný architekt zároveň koordinuje rozvoj dopravného systému mesta s dôrazom na zníženie negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie a pod. Aktívne sa podieľa na tvorbe územnoplánovacích dokumentov, vstupuje do prípravy a tvorby územného plánu a koordinuje pripravované rozvojové zámery investorov v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou. Žiadosti o prijatie do pracovného pomeru je potrebné doručiť do 31. augusta 2021 do 14:00 hod. osobne alebo poštou na adresu: Mestský úrad Banská Bystrica, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica. Podrobnejšie info nájdete na webe mesta.

Oddelenie riadenia ľudských zdrojov,
MsÚ BB

Názory poslancov

Pandémia na Slovensku stále trvá a čísla poukazujúce na počet nakazených nie sú priaznivé. Vláda SR preto neustále prijíma nové opatrenia. Vzhľadom na teplejšie počasie obyvatelia v ich dodržiavaní poľavujú, a preto sa mesto Banská Bystrica rozhodlo ísť nad ich rámec. Ignorovanie štátnych opatrení nás viedlo napríklad k uzatvoreniu detských ihrísk. Ako vnímate dodržiavanie nariadení zo strany obyvateľov a kroky, ktoré podnikla samospráva v snahe zabrániť šíreniu koronavírusu v našom meste? Na otázku k téme nám tento mesiac odpovedali poslanci Stanislav Mičev, Marek Modranský a Matúš Molitoris.

Stanislav Mičev

Chcem sa v prvom rade poďakovať mestu za zvládnutie neľahkej situácie v súvislosti so zabezpečením testovania v jeho prvej fáze. Som veľmi rád, že sme patrili k samosprávam, ktoré to zvládli absolútne k spokojnosti obyvateľov. Vítam tiež všetky opatrenia, aj tie nad rámec rozhodnutí vlády, ktoré umožnia znížiť riziká šírenia pandémie. Nie je to vždy populárne a často sa stretávame s odporom a nepochopením, ale niekedy sa nedá robiť ľúbivá politika, ale len a len politika zodpovedná. Toto nie je doba pohody, ale niečo, čo tu, našťastie, dlho už nebolo a dúfam, že ani nebude. Je našou spoločnou snahou, aby sa toto nešťastné obdobie čím skôr skončilo.

Marek Modranský

Pandémia nás trápi už rok. V marci 2020 sa nám ani nesnívalo, že to bude trvať tak dlho. Mrzí ma, že stále nevieme, kedy sa to celé skončí. Pred COVID-19 mám vysoký rešpekt. Sám som si tým prešiel, a žiaľ, zanechal jedno prázdne miesto aj v našej rodine. Je to zvláštny vírus. Ako laik sledujem, že je rýchlo prenosný, a čo je horšie, čím viac telo trpí na iné ochorenia či slabšiu imunitu, tým viac udrie. Za posledný rok sme si všetci prešli niekoľkými formami boja proti šíreniu tohto ochorenia. Viaceré odporúčané opatrenia sme prijímali veľmi ťažko. Vážme si však svoje zdravie ako základnú hodnotu pre život, preto v nich hľadáme to, v čom nám všetkým majú pomôcť. Počas uplynulého roka boli rôzne, niektoré aj protichodné, no chcem požiadať všetkých, aby sme si zachovali zdravý rozum a zodpovednosť. Rebélia teraz nie je na mieste, robme skôr všetko preto, aby sme si svoje zdravie neničili, ale správne utužovali. Len vtedy sa nám podarí vyhrať nad rizikami, ktoré táto choroba prináša.

Matúš Molitoris

Pred viac ako rokom sme si ani len nevedeli predstaviť, že v tejto situácii zostaneme tak dlho a budeme musieť prekonať mnohé úskalia, ktoré so sebou priniesla. Dnes sa však ukazuje, aké dôležité je zotrvať v dodržiavaní opatrení, aby sme čím skôr zvládli prekonať pandémiu, minimálne do doby, kým nebude zaočkovaná dostatočná časť obyvateľstva a vytvorí sa kolektívna imunita. Je ale fakt, že mnoho obyvateľov mesta je unavených z neustálych reštrikcií, ktoré obmedzujú podnikanie či prácu, a teda veľa z nich sa ocitá na pokraj finančnej existencie. No práve preto je dôležité sa ešte raz zomknúť a vydržať, aby sme spoločne dostali šírenie nákazy pod kontrolu a mohli prejsť do fázy uvoľňovania opatrení, vďaka čomu sa nám bude lepšie žiť a aj doslova, lepšie dýchať. Preto s pokorou vnímam opatrenia samosprávy, ktoré vznikajú v kolektíve odborníkov s cieľom urýchliť zlepšenie stavu. Prosím, vydržme, aby sme už čoskoro mohli spoločne prežiť čas v diskusiách na najkrajšom slovenskom námestí.

Začiatkom mesiaca si cestujúci mohli u vodičov MHD prevziať zabalený respirátor

Ďakujeme, že zostávate zodpovední a disciplinovaní

S príchodom prvých slnečných dní sa začali zaplňovať verejné priestranstvá, detské ihriská a ulice Banskej Bystrice. Niektorí ľudia výrazne poľavili v dodržiavaní potrebných opatrení a mobilita obyvateľov stúpa. Výsledkom toho je, že krivka výskytu COVID-19 neklesá rýchlosťou ako by mala a hospitalizovanosť pacientov rôznych vekových kategórií s ťažkým priebehom ochorenia v zdravotníckych zariadeniach stúpa. Preto Krízový štáb mesta Banská Bystrica prijal niekoľko opatrení nad rámec štátnych nariadení. Hoci niektorých obyvateľov vyrušili a nahnevali, cieľom samosprávy je zabrániť šíreniu pandémie a vrátiť sa do bežného života.

Foto: MŠÚ BB

Nemali by sme poľaviť

V poslednom období mnohí zabúdajú na nosenie rúšok, resp. respirátorov, potrebné rozostupy či skutočnosť, že koronavírus a jeho nové mutácie sa šíria rýchlo. Samospráva preto prosí Banskobystričanov, aby sa nezhromažďovali na verejných priestranstvách, a aby neobchádzali platné nariadenia. Mesto sa zároveň rozhodlo prijať niekoľko opatrení, ktoré mnohých obyvateľov pohoršili a vyvolali na sociálnych sieťach značnú vlnu nevole. „Dôvod, pre ktorý sme prijali opatrenia navyše nie je vymyslený, ale, žiaľ, reálny. Pacienti v ťažkom stave vo vozidlách záchrannej zdravotnej služby, možno naši príbuzní a dobrí známi, čakajú v sanitkách pred urgentom, kým sa uvoľní v nemocnici miesto. Veľakrát preto v kritickom stave neskončia v spádovej nemocnici svojho bydliska, ale v inom kraji. Tam, kde zasvieti u operátorov záchrannej služby voľné miesto na ARO. Mnoho pacientov chorých na COVID-19 je v kritickom stave a potrebuje umelú pľúcnu ventiláciu. Posledné voľné prístroje však kedykoľvek môže vyblokovat jedna autonehoda či akýkoľvek pacient s inou chorobou,“ objasňuje primátor Ján Nosko. Podľa informácií z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Banská Bystrica je hospitalizovanosť osôb v okrese Banská Bystrica od začiatku roka stúpajúca.

COVID-19 neobchádza ani deti

Počet potvrdených prípadov pozitívnych na COVID-19 vo veku od 1 do 19 rokov v okrese Banská Bystrica

Vek/ Mesiac	1 – 4	5 – 9	10 – 14	15 – 19
Január	7	31	94	134
Február	38	67	103	143

Zdroj: DFNSP BB

Rozdávanie respirátorov v MHD i pred obchodmi

Zlepšiť situáciu a pomôcť zdravotníckym zariadeniam a zdravotníkom môžeme práve my svojím správaním a dodržiavaním všet-

Detské ihriská sme opáskovali bezpečnostnými páskami, aby sme na nich zabránili zhromažďovaniu sa ľudí. Žijeme v krásnom meste bohatom na okolitú prírodu, ktorá je na dosah všetkým, ktorí chcú so svojimi najbližšími načerpať v tomto období tak potrebnú energiu

Foto: MsÚ BB

kých potrebných opatrení. Keďže od 8. marca platia nové vládne nariadenia, mesto nenechalo už začiatkom mesiaca nič na náhodu – vybavilo prostriedky MHD respirátormi v počte 6 000 kusov určenými pre cestujúcich. Dopravcovia plánujú do vozidiel zakúpiť i prístroje na dezinfekciu vzduchu. Zároveň sme vďaka skautom zo Slovenského skautingu, 59. zbor Barbakan Banská Bystrica a dobrovoľníkom z Centra dobrovoľníctva rozdali vyše 2 000 respirátorov pred najväčšími obchodnými reťazcami, prioritne seniorom. Neustále pomáhame ľuďom, ktorí sú v karanténe s nákupmi a so zabezpečením základných životných potrieb... Medzi ďalšie opatrenia samosprávy patrí opáskovanie detských ihrísk, na ktorých sa zhromažďovalo mnoho ľudí a zvýšený dohľad mestskej polície pred školskými zariadeniami. Niektorí rodičia totiž majú niekedy problém preukázať sa čestným prehlásením alebo nevybavia seba a svoje deti ochranným rúškom, čím ohrozujú seba a svoje okolie.

Pomoc slabším, zraniteľnejším a ľuďom v karanténe

Samospráva spustila už počas prvej vlny pandémie projekt Osamelý senior, vďaka ktorému dodnes pomáha skôr narodeným Banskobystričanom či ľuďom so zníženou mobilitou so zadovážením základných životných potrieb (najmä lieky, potraviny, hygienické potreby – osamelysenior@banskabystrica.sk). Pomoc sme rozšírili pre každého,

kto je pozitívne testovaný na ochorenie COVID-19, musí byť v karanténe a nemá mu kto pomôcť s nákupom základných potravín, hygienických potrieb či liekov. Stačí napísať e-mail na: pomocvkarantene@banskabystrica.sk alebo zavolať na známu linku 048/4330 777, na ktorej je možné nahráť aj hlasovú správu. Veríme, že našu pomoc budú využívať skutočne len tí, ktorí to potrebujú. Odbor sociálnych vecí MsÚ neustále monitoruje aj situáciu v mestských zariadeniach sociálnych služieb či priamo v teréne. Zamestnanci venujú pozornosť seniorom, ľuďom so zdravotným znevýhodnením i rómskym komunitám. Hoci v našich zariadeniach stále platí zákaz návštev, rodinným príslušníkom veľmi radi sprostredkujeme videohovory s ich najbližšími.

Nie sú nám ľahostajní ani ľudia bez domova

Mestská polícia v aktívnej spolupráci s ostatnými odbornými útvarmi mesta zabezpečuje nielen monitoring zdravotného stavu ľudí bez domova, ale takýmto osobám distribuuje i respirátory. Príslušníci mestskej polície zároveň vykonávajú stály dohľad nad dočasným karanténnym centrom, ktoré zriadila samospráva pre pozitívne testované osoby bez domova. Doposiaľ v tomto centre bolo celkovo umiestnených 15 osôb. K 11. marcu sa v zariadení nachádzalo 7 ľudí bez domova, ktorým príslušníci MsP doniesli knihy, aby im tak spríjemnili čas strávený v karanténe.

Vydržme ešte, vyzýva primátor

„Pred rokom sme vyprázdnili verejné priestranstvá i najkrajšie námestie na Slovensku. Vďaka disciplíne a zodpovednému správaniu sa sme mohli prežiť pekné leto. S obmedzením samých seba, znížením mobility a kontaktov, môžeme zabrániť šíreniu nákazy a pomôcť nemocniciam, lekárom, zdravotníkom i našim príbuzným a známym. Jediný cieľ, ktorý verím, že spolu dosiahneme, je preklenúť toto kritické obdobie. Skúsme ešte zatáť zuby a vydržať,“ dopĺňa primátor Nosko.

mar

Banskobystrickí skauti a dobrovoľníci pomáhajú s rozdávaním respirátorov pre najohrozenejšie skupiny ľudí

Foto: MsÚ BB

Respirátory dostali aj ľudia bez domova

Foto: MsP BB

Poznáme výsledky dotazníka k Námestiu slobody

Zapojilo sa viac ako 3 000 ľudí

Námestie slobody je druhé najväčšie námestie v Banskej Bystrici a z pohľadu samosprávy i obyvateľov má veľký potenciál. Mesto už v minulosti avizovalo, že má záujem komplexne zrevitalizovať túto lokalitu, no zaujíma sa aj o pohľad obyvateľov. Počas minulého mesiaca preto mohli Banskobystričania i návštevníci vyplniť dotazník, a vyjadriť tak svoj názor, ako by podľa nich mal tento priestor vyzerieť. Výsledky budú podkladom pre architektonicko-urbanistickú súťaž návrhov, vďaka čomu budú môcť súťažiaci architekti už pri tvorbe návrhu spoznať potreby verejnosti.

Vízia samosprávy, obyvateľov a návštevníkov sa do veľkej miery zhoduje. Ľudia chcú najmä opravené cesty a chodníky, bezpečnejšie priechody pre chodcov, rekonštrukciu autobusových zastávok a viac zelene, čo je aj cieľom mesta Banská Bystrica.

Dotazník vyplnilo 3 166 ľudí

Dominovali prevažne zamestnaní a študenti z Banskej Bystrice, no svoj názor vyjadrili aj seniori či návštevníci mesta. Väčšina z nich cez túto lokalitu prechádza peši alebo autom minimálne raz do týždňa. Ako kladý priestor ľudia označili dobré dopravné napojenie na spoje MHD, dostatok možnosti využiť ponuku služieb či priestor na relax. „Som rád, že sme sa rozhodli vyskúšať formu dotazníka, nakoľko je to dobrý spôsob, ako získať spätnú väzbu. Ľudia sa k tomu postavili konštruktívne, ich návrhy boli vecné, použiteľné a z ich odpovedí bolo cítiť silnú podporu. Záleží im na meste, v ktorom žijú a majú chuť pomôcť. Do dotazníka sa zapojili rôzne skupiny obyvateľstva a došlo ku vzácnnej zhode medzi bežnými užívateľmi námestia a Oddelením územného plánovania a architekta mesta, ktoré musí zohľadniť viacero faktorov. Ďakujem všetkým, ktorí si našli čas a pomohli nám,“ hovorí primátor mesta Ján Nosko. Vďaka dotazníku sa mesto dozvedelo, v čom užívatelia Námestia slobody vidia jeho výhody a nedostatky, ale aj to, čo im v tejto lokalite v súčasnosti chýba. Rovnako ako pri iných projektoch, dominuje záujem o zeleň.

Zmena je žiadaná v oblasti čistoty okolia a ľudia kladú dôraz na opravu ciest a chodníkov, modernizáciu zastávok, zvýšenú bezpečnosť chodcov či na vybudovanie cyklotrasy. Medzi ďalšie požiadavky patrilo osadenie lavičiek, informačných tabúl a smetných košov, s čím počíta aj samospráva.

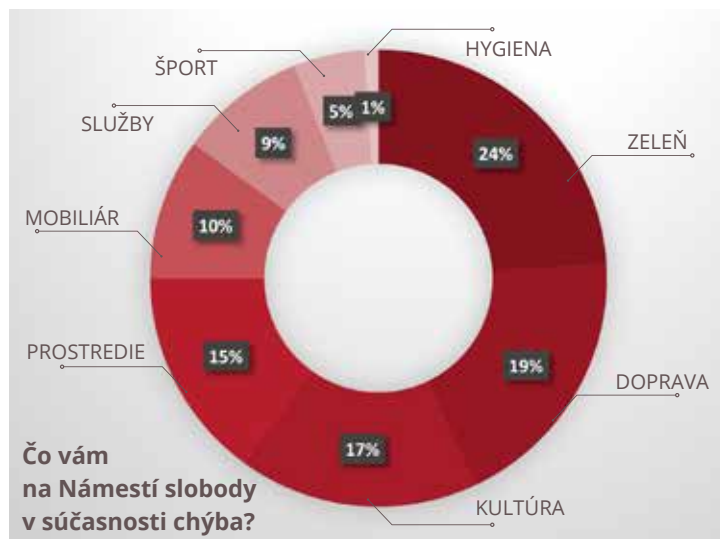
Podstavec a Dom kultúry

Jedna z otázok sa týkala prázdneho podstavca po bývalej soche Lenina. Podľa väčšiny ľudí, ktorí sa zapojili, by mal tento priestor slúžiť na dočasné umiestňovanie umeleckých diel či ako pódium pre umelcov. Pokiaľ ide o otázky týkajúce sa Domu kultúry, ktorý nepatrí mestu a posledných desať rokov nefunguje, podľa odpovedí by ho mala samospráva odkúpiť a spravidzovať. Pred ním by mala podľa obyvateľov vzniknúť plocha vhodná na organizovanie rôznych podujatí, ktoré však nebudú rušiť nočný klud a zasahovať do oddychovej zóny. Vítaný je aj parkovací dom, ktorý by zohľadnil ekológiu. „Z odpovedí jas-

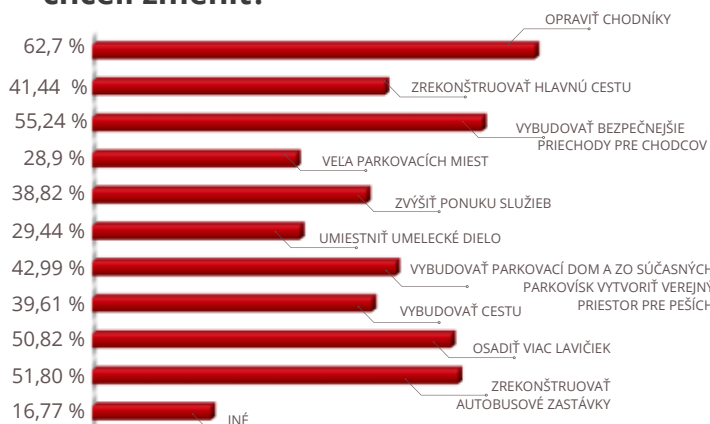
ne vyplýva, že obyvatelia a návštevníci uprednostňujú niečo nové a moderné s jednotnou koncepciou a vzhľadom, no chcú sa zamerať skôr na oddych, kultúru a voľnočasové aktivity. Nemajú záujem o ďalšie nákupné centrum. Respondenti čerpali inšpiráciu aj z iných slovenských či zahraničných miest. Mnohí dali do popredia symboliku a históriu nášho mesta a na Námestí slobody si vedia predstaviť 3D hashtag Banská Bystrica, anjela či odkaz na meď a baníctvo. Ďakujeme za každé jedno vyplnenie dotazníka. Odpovede boli povzbudivé, čo nás veľmi teší,“ uviedla externá koordinátorka participácie pre mesto Banská Bystrica Andrea Dolinská.

Čo ďalej?

V najbližších týždňoch plánuje mesto Banská Bystrica vyhlásiť architektonicko-urbanistickú súťaž návrhov overenú Slovenskou komorou architektov, z ktorej by mal vzišť víťazný návrh budúcej podoby Námestia slobody. „Z dotazníka vyplynuli reálne potreby ľudí, ktoré sa dajú zabezpečiť a mnohé z nich sme už zadefinovali do našich požiadaviek. Medzi odpoveďami sú zaujímavé námety, ktoré naše Oddelenie územného plánovania a architekta mesta zvažuje. Výsledky dotazníka poskytneme súťažiacim architektom. Odpovede tak pre nich budú slúžiť ako pomôcka, aby vedeli, ako tento priestor vnímajú obyvatelia a návštevníci,“ povedal primátor mesta Ján Nosko. Výsledky dotazníka nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk. dmo

Čo by ste na Námestí slobody chceli zmeniť?

Cudzinci ako noví Bystričania

V meste Banská Bystrica sa od 1. januára 2018 do 31. marca 2021 realizuje projekt KapaCITY – podpora integrácie cudzincov na lokálnej úrovni, ktorý je podporený Ministerstvom vnútra SR a prostriedkami z Európskej únie. Jeho cieľom je rozvoj odborných kapacít samospráv, komunikačných zručností a prenos dobrej praxe na lokálnej, regionálnej, národnej úrovni, a tiež so zahraničím. Mesto má záujem spoznať a pomáhať k samostatnosti ľuďom, ktorí si Banskú Bystricu vybrali za miesto svojho prechodného alebo trvalého bydliska po príchode zo zahraničia. Vďaka projektu samospráva získala dôležité informácie, zrealizovala konkrétne kroky, a utvrdila sa v tom, že naše mesto je čoraz častejšie vyhľadávané ako druhý domov ľuďmi z rôznych krajín sveta. V Banskej Bystrici aktuálne žije 2 830 cudzincov, nových Bystričanov, pochádzajúcich takmer z 80 krajín sveta.

Mnoho z nich nachádza v Banskej Bystrici podmienky pre štúdium, prácu či podnikanie. Každý Banskobystričan vie, že tu žije mnoho významných zahraničných športovcov, hokejistov, lekárov, pedagógov na vysokých a stredných školách, lektorov cudzích jazykov či umelcov. Sú zastúpení takmer vo všetkých povolaniach, športových, kultúrnych a spoločenských aktivitách.

Je dôležité, aby mesto poznalo svojich nových obyvateľov

Rovnako, ako je potrebné, aby aj títo obyvatelia dokázali so samosprávou komunikovať, nájsť potrebné informácie, podporu a pomoc v rôznych životných situáciách. „Zapojenie sa do projektu KapaCITY sme uvítali, a to najmä z toho dôvodu, že sme ako samospráva vnímali potrebu intenzívne sa venovať téme spoložitia s novými obyvateľmi mesta. Zároveň sme mali záujem podniknúť kroky k lepšiemu spoložitiu v meste, k súdržnosti i k rozvoju a využívaniu potenciálu každého nového obyvateľa pre spoločný prospech. Projekt bol pre nás prínosom, no to, čo bolo jeho predmetom sa nekončí, práve naopak. Chceme spracovať novú stratégiu integrácie cudzincov v Banskej Bystrici. Plánujeme tiež pripraviť mediálnu kampaň, ktorá bude informovať o cudzincoch a bude informovať cudzincov. Cudzinci sú takými novými Bystričanmi, ako boli aj predkovia mnohých súčasných obyvateľov mesta, ak sa navzájom podporíme, bude to dobré pre naše mesto, jeho budúcnosť a identitu. Chceme pokračovať v tom, aby sme pomáhali vytvoriť v našom meste spoločný domov, v ktorom sa budú dobre cítiť tak Starobystričania ako aj

Novobystričania,“ hovorí 2. zástupca primátora Milan Liachý.

Info pre nových Bystričanov

Na podporu integrácie cudzincov v meste bola na portáli www.visitbanskabystrica.sk vytvorená sekcia Noví Bystričania. K ďalším aktivitám patrí spracovanie informačných letákov pre tých, ktorí práve do Banskej Bystrice prichádzajú, školenia pracovníkov MsÚ či tvorba dokumentov miestnych politík s ohľadom na túto skupinu obyvateľstva. Novobystričania majú aj kultúrneho mediátora, ktorým je študent Gleb Fishchenko z Ukrajiny. Zároveň sa môžu v prípade potreby obrátiť na kontaktnú osobu – Zuzanu Gajdošíkovú, ktorá im pomôže zorientovať sa v rôznych povinnostiach a úkonochoch. „Nečakáme len na to, kedy sa na nás cudzinci obrátia, ak potrebujú pomoc. Našou snahou v poslednom období bolo, a naďalej aj ostane, prinášať informácie aj v jazykoch menšín, aktívne šíriť dôležité oznamy a sieťovať aktérov, ktorí s cudzincami v našom meste pracujú. Teší nás aj snaha a chuť cudzincov zapájať sa do diania v meste. Svojimi aktivitami, nápadmi a podnetmi nám pomáhajú postupne tvoriť z Banskej Bystrice miesto, ktoré je otvorené, bezpečné a in-

Informačné letáky sú dostupné v rôznych jazykoch

Foto: MsÚ BB

kluzívne pre všetkých, nie iba tých, ktorí sa v ňom narodili,“ dopĺňa Zuzana Gajdošíková, vedúca Oddelenia medzinárodných vzťahov a zahraničného obchodu MsÚ v Banskej Bystrici.

Pomoc aj počas pandémie

Koronavírus ovplyvnil životy nás všetkých, a ani noví Banskobystričania to spočiatku nemali jednoduché. Mesto im doposiaľ poskytuje všetky dôležité informácie o ochoreni COVID-19, o testovaní, fungovaní škôl a školských zariadení... Zahraničným študentom, ktorí v našom meste zostali, sme už počas prvej vlny koronavírusu poskytli ochranné rúška a počas celoplošného testovania sme pre nich vytvorili mobilné odberné miesto pri internátoch UMB. Aktuálne sme im nápomocní pri informovaní vo veci prebiehajúceho sčítania obyvateľov.

mar

Kováčova Bystrica

Informačné centrum mladých Banská Bystrica, Centrum voľného času – JUNIOR Banská Bystrica a spoluorganizátori oznamujú, že XVII. ročník amatérskej umeleckej súťaže Kováčova Bystrica 2021 sa uskutoční dištančnou formou. Prebiehať bude v dvoch oblastiach umenia – literárnej a interpretačnej. Rozsah literárnej tvorby je 1 – 3 stro-

jom písané normované strany. Dĺžka prednesu vo forme videa je do 5 minút. Súťažiaci budú podľa ročníkov rozdelení do troch kategórií. Plagát s presnými propozíciami a technickými inštrukciami k súťaži či prihlášku nájdete na webovej stránke www.icm.sk. Veríme, že aj v tejto ťažkej dobe ostanete verní našej súťaži. Tešíme sa na vaše interpretačné videá a vlastné diela.

I. Kivaderová, riaditeľka ICM BB

Oznam

Prvé diskusné fórum Participatívneho rozpočtu mesta Banská Bystrica sa uskutoční online. V prípade, že máte záujem zúčastniť sa na ňom, sledujte v stredu, 24. marca 2021 o 17:00 hod. FB stránku Participatívny rozpočet Banská Bystrica. Aj v online priestore sa tešíme na vaše nápady.

A. Dolinská, externá koordinátorka participácie mesta Banská Bystrica

Ol'ga Kubašková: Deti vás nepotrebnú vidieť ako superhrdinov, ale ako reálne bytosti

Seniori, deti i niektorí dospelí stratili počas pandémie sociálny kontakt, ktorý bol pre nás v minulosti samozrejmosťou. K tomu, aký má toto obdobie vplyv na niektoré skupiny obyvateľstva sa vyjadrila klinická psychologička a psychoterapeutka Ol'ga Kubašková.

Aké najčastejšie problémy podľa Vás spôsobila pandémia?

Denne riešim psychologické problémy u detí a dospelujúcich. Ukazuje sa, že sú široko-spektrálne a z pohľadu rodičov sa javia inak, ako z pohľadu detí. V našej psychologickej ambulancii DFNSP sa najčastejšie stretávame s problémami, ktoré priamo či nepriamo súvisia so sociálnou izoláciou a pandemickou únavou. Podľa rodičov ide často o závislosť na mobile alebo PC, s čím súvisí strata záujmu o normálne fungovanie. Z pohľadu detí sú to skôr pocity úzkosti a depresie. Tie sa u nich prejavujú rôznymi zdravotnými ťažkosťami, a týka sa to aj mladšieho školského veku (6 – 11 rokov). Deti popisujú možnosť byť na mobile ako jedinú kompenzáciu kontaktu s rovesníkmi. Často je to pravda. Ide o začarovaný kruh, z ktorého hľadať riešenie je pre rodičov čoraz náročnejšie. Rastú nám aj požiadavky na vyšetrenie porúch pozornosti u detí. Fungovanie mnohých detí, ktoré sú nútené vzdelávať sa diaľkovo však poruchu pozornosti mylne vyvoláva – po byte pobehuje mladší (starší) súrodenec, do toho jeden z rodičov štrngoce s riadom v kuchyni či telefonuje (alebo oboje naraz). V neposlednom rade sú počas pandémie ťažko skúšané deti z rodín, v ktorých rodičia nezvládli spoluzitíe ani následný rozchod. Prieskumy potvrdzujú, že deti v dysfunkčných rodinách to majú počas pandémie násobne náročnejšie, ako deti žijúce vo funkčných rodinách – aj keď to už tiež pomaly nebude pravda. Mnohým rodičom, ktorí dlhodobo potláčajú možnosť vlastnej psychickej regenerácie, z dôvodu permanentného vyťaženia, dochádzajú sily.

Čo odporúčate rodičom detí, ktoré možno nevnímajú, prečo majú

Foto: archív O. Kubaškovú

momentálne zakázané niektoré aktivity? Mali by sa s dieťaťom o pandémie rozprávať priamo?

Moje odporúčanie nezohľadní špecifiká každého dieťaťa a jeho pozíciu v rodine. Ale dovoľím si povedať, že malé dieťa by z vysvetľovania nijako neprofitovalo. Deti ešte nemajú dozreté centrá racionálneho uvažovania, preto sú odkázané na orientovanie sa podľa emočného vnímania. Konkrétne, podľa emočnej atmosféry v ich rodine. Z toho vyplýva, že úplne malým deťom nie je potrebné vysvetľovať, im je potrebné venovať lásku a pozornosť. Keď sa rodič dieťaťa stará o svoje psychické zdravie, pomáha tým svojmu dieťaťu prežiť aj toto obmedzujúce obdobie. Ak má dieťa viac ako 3 roky a začína sa aktívne pýtať, treba sa s ním rozprávať priamo. Pravdaže, s ohľadom na jeho mentálnu vyspelosť. Terapeuti nie sú zástancami nadmernej ochrany detí pred stresom, pretože vedľa, že primeraná dávka stresu dieťa pripraví na život v reálnom svete.

Tínedžeri v období puberty väčšinou uprednostňujú kontakt so svojimi rovesníkmi než s rodičmi či mladšími súrodencami. Chýbajú im spolužiaci,

nechodia na krúžky ani na školské výlety, čo môže mať vplyv na ich psychiku. Ako tomu predísť a aké varovné znaky by si mali rodičia všimnúť?

Presne tak. Tínedžeri sú teraz podľa viacerých prieskumov najviac ohrozenou skupinou z hľadiska psychologických dopadov pandémie. A to z dôvodu dlhodobého obmedzovania ich najprirodzenejších potrieb – hľadať si svoje miesto medzi rovesníkmi. Sú rizikovní z hľadiska straty komunikačných a sociálnych zručností. Rodičia by mali spozorovať, ak ich dieťa náhle zmení svoje doterajšie zvyklosti a napr. stratí záujem o vzájomnú komunikáciu, uzatvára sa do seba, bezdôvodne reaguje v extrémoch (buď impulzívne, alebo apaticky), má poruchy spánku či robí nápadné výkyvy v stravovaní (prejedá sa, alebo naopak odmieta stravu). Prežívame obdobie, počas ktorého ani najlepšia snaha rodičov nemusí stačiť na to, aby svojmu dieťaťu pomohli. Preto ak nepomôže rozhovor bez trestov a určenia vinníka, je potrebné vyhľadať odbornú pomoc. Ak je to len trochu možné, stanovte deťom pravidelný režim spánku a stravovania a dohliadnite na jeho dodržiavanie. Dôležité je aj pohyb na čerstvom vzduchu, ktorý priamo redukuje hladinu úzkosti – doprajte im slnko a pobyt v prírode. Rozprávajte sa a počúvajte sa navzájom. Nebojte sa svoje deti zaťažovať, napr. 10-ročné dieťa by malo zvládnuť prípravu jednoduchého jedla, vysávanie či umytie riadu. Deti vás nepotrebnú vidieť ako superhrdinov, ale ako reálne bytosti, ktoré sa neboja priznať si, že je niečo nad ich sily. Ani v tomto náročnom období sa však nezabúdajte smiať, hoci aj cez slzy. Majte odvahu milovať svoje deti a hľadať vo veciach to podstatné!

dmo

Zápisy do základných a materských škôl mesta

Upozorňujeme, že vzhľadom na pandemickú situáciu súvisiacu s ochorením COVID-19 môže byť spôsob a priebeh zápisu do materských a základných škôl zmenený rozhodnutím ministra školstva SR. Odporúčame preto sledovať web mesta Banská Bystrica a jednotlivých materských a základných škôl, kde budú priebežne zverejňované aktuálne informácie v súlade s prijatými hygienicko-epidemiologickými opatreniami, uzneseniami vlády a rozhodnutiami rezortu školstva.

Zápisy do škôl budú začiatkom apríla

Zápisy detí na plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica na školský rok 2021/2022 sa uskutočnia od 6. do 9. apríla 2021 v čase od 13:00 hod. do 18:00

hod. Miesto a čas konania zápisu oznámi riaditeľ školy najneskôr 15 dní pred začiatkom zápisu na verejne prístupnom mieste v škole a na webovej stránke školy. Spôsob zápisu bude určený v závislosti od technických a priestorových možností konkrétnej základ-

nej školy s dôrazom na dodržiavanie hygienicko-epidemiologických opatrení. V mimoriadnych prípadoch je možné na základe dohody medzi riaditeľom základnej školy a zákonným zástupcom dieťaťa uskutočniť zápis aj mimo oficiálne stanoveného času, musí

však byť dodržané, aby sa zápis uskutočnil v termíne od 6. do 30. apríla 2021.

Potrebné údaje o deťoch aj rodičoch

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, základná škola vyžaduje pri zápise dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky osobné údaje podľa § 11 ods. 6 písm. a) prvého až šiesteho bodu a písm. b). Osobné údaje o deťoch a žiakoch v rozsahu: 1. meno a priezvisko, 2. dátum a miesto narodenia, 3. adresa trvalého pobytu alebo adresa miesta, kde sa dieťa obvykle zdržiava, ak sa nezdržiava na adrese trvalého pobytu, 4. rodné číslo, 5. štátna príslušnosť, 6. národnosť. Osobné údaje o identifikácii zákonných zástupcov dieťaťa alebo žiaka v rozsahu: 1. meno a priezvisko a adresa trvalého pobytu, 2. adresa miesta, kde sa zákonný zástupca obvykle zdržiava, ak sa nezdržiava na adrese trvalého pobytu a kontakt pre účely komunikácie. Zákonný zástupca dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami doloží vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Čo musí rodič priložiť, ak dieťa nedovršilo šesť rokov

Ak zákonný zástupca požiada o to, aby bolo

na plnenie povinnej školskej dochádzky výnimočne prijaté dieťa, ktoré nedovrší šiesty rok veku do 31. augusta 2021, je povinný k žiadosti predložiť súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, súhlasné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast a doklad o získaní predprimárneho vzdelania.

Spádová škola

Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v obvode, v ktorom má trvalý pobyt (ďalej len spádová škola). V inej ako spádovej škole žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku iba vtedy, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie. Riaditeľ spádovej školy je povinný prednostne prijať na plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, ktorí majú miesto trvalého pobytu v školskom obvode spádovej školy.

Čo robiť, ak dieťa ešte nedosiahlo školskú spôsobilosť

Dieťa, ktoré po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahlo školskú spôsobilosť je zákonný zástupca povinný prihlásiť do materskej školy na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania. Riaditeľ MŠ rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole na základe písomného súhlasu príslušného zariadenia výchov-

ného poradenstva a prevencie, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Od 1. januára 2021 riaditelia ZŠ nemajú kompetenciu rozhodovať o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, ani o jej dodatočnom odklade.

Dieťa je možné zapísať aj na diaľku

Pokiaľ má dieťa trvalé bydlisko na území SR a vzdeláva sa v školách mimo tohto územia, plní povinnú školskú dochádzku podľa zákonov SR. V tomto prípade môžu zákonní zástupcovia splnomocniť blízku osobu na Slovensku, aby dieťa zapísala do kmeňovej základnej školy. Tá sa preukáže splnomocnením od zákonných zástupcov dieťaťa, svojím občianskym preukazom a rodným listom dieťaťa (príp. overenou kópiou). O povolení vzdelávania v školách mimo územia SR, ako aj o individuálnom vzdelávaní v zahraničí pre žiakov ZŠ rozhoduje riaditeľ kmeňovej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu, v ktorej uvedie: a) meno, priezvisko a bydlisko žiaka, b) rodné číslo žiaka, c) adresu bydliska v zahraničí, d) názov a adresu školy, ktorú bude žiak v zahraničí navštevovať, ak je vopred známa, alebo názov a adresu školy zriadenej iným štátom na území SR, ktorú bude žiak navštevovať.

Škôlkarov môžete prihlásiť už začiatkom mája

Zápis detí do materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica na školský rok 2021/2022 bude v dňoch od 3. do 5. mája 2021. Zápis sa neuskutoční do materskej školy, ktorá je súčasťou Základnej školy Radvanská 1, z dôvodu naplnenej kapacity. Pripomíname, že s účinnosťou od 1. septembra 2021 bude absolvovanie predprimárneho vzdelávania v materskej škole povinné pre všetky deti, ktoré dosiahnu vek 5 rokov do 31. augusta 2021.

Potrebná je žiadosť o prijatie dieťaťa a potvrdenie od lekára

Dieťa sa na predprimárne vzdelávanie prijíma na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ktorú podáva riaditeľovi materskej školy (elektronicky alebo osobne) spolu s potvrdením o zdravotnej spôsobilosti od všeobecného lekára pre deti a dorast. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa obsahuje aj údaj o povinnom očkovaní dieťaťa. Ak ide o dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, k žiadosti o jeho prijatie na predprimárne vzdelávanie sa priložuje aj vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast.

V súčasnom pandemickom období odporúčame využiť elektronický formulár. Žiadosť o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie je pre rodičov k dispozícii na webe mesta Banská Bystrica v sekcii Život v meste/Školstvo/Materské školy. Potvrdenie všeobecného lekára pre deti a dorast o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa si zákonný zástupca môže stiahnuť z webovej stránky materských škôl alebo mesta. Riaditelia jednotlivých materských škôl následne vyzvú zákonných zástupcov, aby im v určenom čase doručili potvrdenie od všeobecného lekára pre deti a dorast.

Spádová materská škola

Povinné predprimárne vzdelávanie plní dieťa v materskej škole v obci, v ktorej má trvalý pobyt (ďalej len „spádová materská škola“), ak zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia pre dieťa nevyberie inú materskú školu. Dieťa môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie aj v inej ako spádovej materskej škole, ak ho riaditeľ tejto materskej školy prijme na predprimárne vzdelávanie. Riaditeľ spádovej materskej školy je povinný prednostne prijať na povinné predprimárne vzdelávanie deti s trvalým pobytom v obci a deti umiestnené v zariadení na základe rozhodnutia súdu.

Poznačte si dôležité termíny

3. máj 2021 Radvaň, Fončorda, Podlavice
MŠ Radvanská 26, MŠ Radvanská 28, MŠ Kremnička 22, MŠ Jilemnického 8, MŠ Družby 3, MŠ Nová 2, MŠ Tulsá 25, MŠ Šalgotárjanska 5, MŠ Na Lúčkach 2, MŠ Buková 22

4. máj 2021 Rudlová – Sásová
MŠ Odbojárrov 9, MŠ Sásovská cesta 21, MŠ Magurská 14, MŠ Karpatská 3, MŠ Strážovská 3, MŠ Tatranská 63

5. máj 2021 Centrum mesta
MŠ Lazovná 32, MŠ Horná 22, MŠ Cesta k nemocnici 37, MŠ Profesora Sáru 3, MŠ 9. mája 26, MŠ Na Starej tehelni 7, MŠ Trieda SNP 77, MŠ 29. augusta 14, MŠ Hronská 18, MŠ Jakubská cesta 77, MŠ Senická cesta 82

Zápis do materskej školy, ktorá je súčasťou Základnej školy Jána Bakossa, Bakossova 5, Banská Bystrica sa uskutoční v dňoch od 3. do 4. mája 2021. Informácie sú zverejnené na webovej stránke školy.

Školský úrad, oddelenie školstva a mládeže,
MsÚ BB

Jarný zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad

Biologicky rozložiteľný odpad (BRO) tvorí približne polovicu hmotnosti vzniknutého komunálneho odpadu, a to najmä v domácnostiach so záhradami. Pri prípravných prácach v záhrade, pri oreze stromov, kríkov a pod. vzniká väčšie množstvo bioodpadu. Obyvatelia rodinných domov budú mať preto aj túto jar možnosť využiť jeho odvoz prostredníctvom pristavených veľkoobjemových kontajnerov.

Cieľom sezónneho zberu BRO je zabrániť vzniku nelegálnych skládok, a tiež znížiť množstvo bioodpadu ukladaného na skládke. Vyzývame preto obyvateľov mesta, aby BRO zo záhrady zhodnocovali výhradne kompostovaním na vlastnom pozemku, prípadne sa zapojili do jeho zberu prostredníctvom 240 l/660 l nádob, zberného dvora alebo ho uložili do pristavených

veľkokapacitných kontajnerov podľa nasledujúceho zoznamu.

UPOZORNENIE: Vzhľadom na súčasnú pandemickú situáciu vás dôrazne žiadame, aby ste dodržiavali aktuálne bezpečnostné opatrenia spojené so zabránením šírenia ochorenia COVID-19.

Foto: archív MsÚ BB

TERMÍN	LOKALITY
9. – 11. apríl 2021	Križovatka M. Rázusa a T. Vansovej • Záhradná – križovatka s Tajovského ul. • Astrová – koniec ul. plocha pod Azalkovou • Na Graniari križ. Astrová – ihrisko • A. Matušku – detské ihrisko • Prof. Sáru č. 6 • Hviezdoslavova č. 50 – križovatka na Žltý piesok • Hviezdoslavova č. 35 – 39 • Bellušova č. 9 (k bytovke) • ul. Timravy križ. s ul. Na Uhlisku • Iliaš – bývalý obchod • Rakytovce (veža, „separáky“) • Smreková (k poslednej bytovke) • Kremnička (Čerešňová – zvonica) • Jabloňová (koniec ulice) • Podháj č. 70 (rodinné domy) • Poľná č. 1 (vnútroblok) • Poľná x Malachovská (za zastávku) • Pršianska terasa – Medená 1 – bytový dom • Zelená – pod oporným múrom k spodným schodom • Suchý vrch – Zimná ul.
16. – 18. apríl 2021	L. Ondrejova – park • Jegorovova č. 2 • Majerská cesta č. 21 – 23 k zastávke MHD • Šalková – námestie • Šalková – konečná MHD • Senická cesta – konečná MHD • Senická cesta – pri bývalej MŠ • Hlboká (obchod) • Strmá (otočka MHD) • Inovecká (do zákruty na chodník) • Kostiviarska – Topoľová ul. – Kozie nám. • Jakub – kostol • Jakub – ihrisko • Nový svet – otočka • Uľanka – bytové domy • Uľanka – kostol • Uľanka – začiatok • Uľanka – obchod • Límbová 7 – 17 • Mlynská (bývalý obchod) • Skubín (otočka MHD)

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

Napísali ste nám...

Múdrosť, zrelosť či láska k životu? Asi najvyššie je slovo Človek, a v tomto prípade naozaj s veľkým „Č“. Nevie, či svojím komentárom pomôžem alebo rovnako vhodne nasmerujem myšlienky čitateľa, ako si ich dokáže nasmerovať každý sám pri pohľade na fotografiu našej susedky. Minimálne je to pôsobivý čin na zamyslenie. Aká je to motivácia? Aká chuť žiť? Aká láska k svojmu okoliu, k svojmu susedovi, k spoločenstvu bytového domu, k poriadku, čistote, v konečnom dôsledku k príjemnému prostrediu. Vieme sa k svojmu okoliu chovať rovnako aj my ostatní, ktorí nie sme odkázaní na barlu? Vieme doceniť kyslík z každého stebelka trávy? Vníname nesebecké potreby iných? Určite je každému príjemné, keď sa mu dobre dýcha bez toho, aby si to uvedomoval. Aj keď teraz nám to kyslíkové prístroje v nemocniciach často pripomínajú. Rovnako je príjemné žiť v peknom a čistom prostredí. Čo preto môžeme urobiť? Možno by stačilo byť pozorný.

Uvedomiť si, napriek deľbe práce v našom meste, že okrem zákonov, vyhlášok, uznesení a nariadení existuje jednoducho „ľudskosť“ so svojou svetlejšou stránkou, ktorú uprednostníť v prostredí blízkeho okolia k prírode a k človeku. Pohľad na fotografiu hrabajúcej susedky je dokonalá motivácia. Pandémia nás dlávi. V existencii ľudstva nie je prvá. Prejde. Využime tento čas na nazbieranie dostatočnej energie, na to byť starostlivým a príjemným človekom pre svoje okolie. Pridajme sa k našej susedke, alebo aspoň podpoorme tých, ktorí tak urobia.

J. Hajdu

Mesto Banská Bystrica ďakuje všetkým obyvateľom, ktorí nám pomáhajú s upratovaním verejných priestranstiev, a to najmä po zimnom období. Súčasná situácia je náročná a vzhľadom na pandémiu pociťujeme nedostatok personálnych kapacít aj my. Veríme však, že spolu to zvládneme!

Foto: J. Hajdu

Uskutoční sa tento rok akcia Za krajšie mesto?

Prvé teplejšie mesiace sa spájajú s jarným upratovaním bytov, domov, ale aj nášho okolia. Mesto Banská Bystrica preto pravidelne v tomto ročnom období pre obyvateľov organizuje celomestskú akciu Za krajšie mesto. Pre rýchlo sa šíriace ochorenie COVID-19 sme vlni prvýkrát po dvadsiatich rokoch museli túto obľúbenú aktivitu zrušiť. Vzhľadom na to, že nepriaznivá situácia stále pretrváva, avšak zber odpadu je potrebné denne zabezpečiť, tento rok chceme Banskobystričanom umožniť zbaviť sa odpadu z obydľí a ich okolí aj prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov na základe individuálneho dopy-

tu. Žiadame preto obyvateľov, aby nám v prípade záujmu o pristavenie veľkoobjemového kontajnera v dostatočnom časovom predstihu nahlásili predpokladaný termín na tel. č. 048/43 30 454 alebo e-mailom na: separovanyzber@banskabystrica.sk. Jednotlivé požiadavky budú vybavené na základe aktuálnych voľných kapacít a situácie na strane dodávateľa služby (riziko ochorenia COVID-19). Zároveň upozorňujeme obyvateľov, že pri využívaní veľkoobjemových kontajnerov je nut-

né dodržať aktuálne bezpečnostné opatrenia, ktoré pomáhajú zabrániť šíreniu ochorenia COVID-19.

*Oddelenie odpadového hospodárstva
a údržby verejných priestranstiev,
MsÚ BB*

Foto: MsÚ BB

Šikovní ZAARES-áčky sa v skleníkoch starajú o 150 000 semienok rôznych druhov kvetov

Aktivity zamestnancov mestskej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby sa v týchto dňoch zameriavajú, okrem iného, aj na vysievanie semien rastlín, ktoré budú s príchodom letných dní vysádzané na kruhových objazdoch, v okolí parkovísk, na mostoch či stĺpoch verejného osvetlenia. Okrem toho môžete v uliciach mesta a na sídliskách stretnúť ZAARES-ákov pri obstrihávaní guľovitých javorov, úprave krovitých porastov a vykonávaní omladzujúcich rezov na vrbách.

Sadeničky si mesto v prevažnej miere nenakupuje od dodávateľov, ale dopestuje si ich vo vlastnej réžii. Rukami troch šikovných žien v skleníkoch správca zelene prejde ročne približne 150-tisíc semienok určených na letníckovú výsadbu, ktorá sa realizuje v máji, a v druhej etape v priebehu októbra. V druhej fáze sa vysádzajú cibuloviny, používajú sa nové aj staršie cibulky. Takmer 20 druhov kvetov skrášľuje nielen centrum Banskej Bystrice, ale aj viaceré mestské časti. „Už v januári sme začali vysievať begónie, muškáty i petúnie, pretože sú to rastliny, ktoré potrebujú dlhší čas na klíčenie. S vysievaním pokračujeme celý marec a končíme v apríli. Keď majú rastliny pravé lístky, tak ich začíname pikírovať do väčších nádob a následne ich dávame do črepníkov, aby mohli v apríli a polovici mája byť nasadené do záhonov. Medzitým ich zaštipujeme, striekame proti chorobám a škodcom,“ hovorí zamestnankyňa ZAARES-u Erika

Skleníky budú rozkvitnuté koncom marca

Foto: MsÚ BB

Čierna. Naše mesto skrášľujú aksamietnice, starčeky, surfinie i šalvie. Semienka všetkých rastlín sa objednávajú vždy spravidla na jeseň, následne po tom, čo sa nakreslia návrhy kvetinových záhonov, ich výškové a farebné členenie. Podľa toho sa prepočíta potreba počtu rastlín na meter štvorcový.

Údržba guľovitých javorov a vrb

S príchodom slnečných dní sa začalo aj s orezávaním 250 kusov guľovitých javorov, ktoré sa nachádzajú najmä v centre mesta. Ak sa príliš zahustí koruna stromu, konáriky môžu presychať a dochádza k odumieraniu púčikov. Zamestnanci ZAARES-u tak zostrihávajú 30-centimetrové výrastky na javoroch, čím vytvárajú stromu aj pekný guľovitý tvar. K ďalším aktivitám patrí vykonávanie omladzujúcich strihov vrb, vďaka ktorým vyrastú nové výhonky.

mar

Obstrihávanie javorov

Foto: MsÚ BB

Falošný ekoaktivista úraduje aj v Banskej Bystrici

Po medializovanej výzve ministra hospodárstva SR Richarda Sulíka o aktivitách Združenia domových samospráv vedeného "aktivistom" Marcelom Slávikom, ktorý prostredníctvom nezmyselných až šikanózných námietok brzdí stavebné konania na celom Slovensku, adresoval primátor Ján Nosko ministrovi hospodárstva list. Informuje ho v ňom, že aj mesto Banská Bystrica pri realizácii mnohých investičných akcií už niekoľko rokov naráža na absurdné požiadavky tohto združenia. Primátor žiada ministra, aby zasiahol, a eliminoval tak často neopodstatnené podania voči plánovaným verejnoprospešným zámerom.

Tatranská ulica – na tejto ploche by malo vzniknúť parkovisko

Foto: archív MsÚ BB

Aj v Banskej Bystrici, podobne ako v iných mestách na Slovensku, brzdí a výrazným spôsobom predlžuje toto združenie realizáciu významných investičných akcií financovaných nielen z mestského rozpočtu, ale aj zo získaných eurofondov či štátnych dotácií.

Realizácia niektorých projektov sa výrazne spomaľuje

Napríklad, v prípade dlho očakávaného a potrebného parkoviska na Tatranskej ulici v Sásovej podania tohto združenia neúmerne predlžujú získanie potrebných povolení

na výstavbu. Združenie svojimi nezmyselnými požiadavkami taktiež výrazne zasiahlo aj do konaní súvisiacich s obnovou mestského parku, revitalizáciou vnútroblokov v Sásovej a na Fončorde, rekonštrukciou zimného štadióna či revitalizáciou vonkajšieho areálu plavárne na Štiavničkách. „Žiaľ, aj my sa musíme takmer pri každom investičnom zámere najprv vysporiadať s nezmyselnými

požiadavkami a účelovými žalobami podanými týmito združením. Pri projektoch financovaných z mimorozpočtových zdrojov sme limitovaní aj časovým faktorom. Hrozí tak, že v dôsledku zdržania nestihneme prostriedky vyčerpať, čím nám môžu vzniknúť významné finančné a materiálne škody. Preto som si dovoľil zareagovať na výzvu pána ministra a požiadať ho, aby zasiahol, vyvinul maximálne úsilie na úpravu potrebnej legislatívy a vyzval Združenie domových samospráv, aby zastavilo svoje šikanózne praktiky,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Rovnaké texty a požiadavky

Obsahom účelových podaní s cieľom projekt zabrzdiť a zdržať sú vždy totožné dôvody, ako aj kopírované rovnaké texty vo veciach, ktoré spolu vzájomne nesúvisia a majú len všeobecný charakter. Združenie domových samospráv je známe i tým, že samosprávam ponúka školenia a spoluprácu pre pracovníkov odborných útvarov za odplatu. „Z nášho pohľadu je to len ďalší dôkaz toho, že ekologické aktivity Združenia domových samospráv slúžia pravdepodobne len ako zámienka pre dosiahnutie finančného zisku,“ dopĺňa zástupca prednostky MsÚ Juraj Džmura.

V kontakte s rezortom hospodárstva

Primátora Jána Noska Ministerstvo hospodárstva SR po odoslaní listu kontaktovalo s príslubom spolupráce. Mesto zároveň deklaruje, že aj napriek prekážkam vyvinie maximálne úsilie na to, aby sa všetky začaté projekty s cieľom skvalitnenia života obyvateľov vo všetkých mestských častiach dokončili.

mar

Spoluprácou k otvorenej samospráve

Ako sme vás už v Radničných novinách informovali, mesto Banská Bystrica sa na jeseň 2020 zapojilo do iniciatívy s názvom Open Government Partnership Local – Partnerstvo pre otvorené vládnutie na miestnej úrovni. V rámci nej chce v spolupráci s dvoma neziskovými organizáciami vytvoriť akčný plán otvorenej samosprávy. Proces tvorby sa začal už tento mesiac, a nakoľko participácia zo strany Banskobystričanov je žiadanou súčasťou, naplánované sú aj verejné konzultácie. Obyvatelia počas nich dostanú priestor a môžu prísť s návrhmi tém, ktoré by podľa nich mal akčný plán riešiť.

Iniciatíva Partnerstva pre otvorené vládnutie (OGP) patrí medzi najdynamickejšie sa rozvíjajúce medzinárodné iniciatívy. Spája reformátorov pôsobiach vo vláde, organizácie občianskej spoločnosti a obyvateľov miest, ktorí spoločne pracujú na tom, aby ich vláda bola zodpovedná, transparentná a pracovala pre ľudí. „Chceme, aby medzi samosprávou a obyvateľmi vznikla spolupráca, ktorá bude efektívna. Naším cieľom je mesto rozvíjať a takáto komunikácia a súčinnosť by mohla pomôcť pri realizácii rozbehnutých projektov, ktoré často stoja aj pre rozdielne pohľady na vec. Zároveň však vidím priestor na nové inovatívne zmeny či aktivity. To bol dôvod, prečo v auguste 2020 mesto Banská Bystrica zareagovalo na otvorenú výzvu pre samosprávy, v rámci ktorej sme sa mohli

zapojiť do iniciatívy pre otvorené vládnutie na miestnej úrovni. Nakoľko ide o medzinárodnú iniciatívu, teší ma, že sa nám podarilo úspešne sa zaradiť medzi 56 samospráv z celého sveta, ktoré sú jej súčasťou,“ hovorí primátor mesta Ján Nosko. K iniciatíve OGP Local sa pripojili aj dve partnerské neziskové organizácie zastupujúce občiansky sektor – Dialogue centre a Interaktívna škola urbanizmu a územného plánovania, ktoré sa špecializujú na realizáciu participatívnych procesov a dialógu. „Naším cieľom je spojiť sily, čoho výsledkom bude akčný plán, ktorý pomôže zlepšiť procesy participácie v meste. Zároveň ide o akési otvorenie sa samosprávy ľuďom a vtiahnutie verejnosti do diania,“ upresňuje externá koordinátorka participácie pre mesto Banská Bystrica Andrea Dolinská. Hlavné

motto projektu pre Banskú Bystricu je „Spoluprácou k otvorenej samospráve“, a preto sú do prípravy, tvorby a realizácie akčného plánu od začiatku zapojení nielen zástupcovia mesta, ale aj aktéri občianskeho sektora a široká verejnosť. Prvá diskusia k tejto téme, ktorou sme zároveň odštartovali celý proces, sa uskutočnila 11. marca 2021, vzhľadom na pretrvávajúcu pandemickú situáciu online formou. Počas nej boli záujemcom predstavené možnosti zapojenia sa do projektu, a tiež návrh harmonogramu. Ak vás táto téma zaujala, bližšie informácie nájdete aj na FB stránke Iniciatíva pre lokálne otvorené vládnutie v Banskej Bystrici a v prípade záujmu nás môžete kontaktovať na: ogplocalbb@gmail.com.

dmo

Talent ukrytý v našom meste

O tom, že v meste pod Urpínom žije mnoho zaujímavých ľudí niet pochyb. Tento mesiac sme sa vám rozhodli predstaviť výtvarníčku Adrianu Jánošovú Bútorovú, ktorá vyštudovala strednú a vysokú školu v odbore grafika, a tiež zlatníctvo. Jedenásť rokov pôsobila ako odborná pedagogička na umeleckej strednej škole. V súčasnosti žije a tvorí v Banskej Bystrici. S jej šperkami, maliarskou a grafickou tvorbou sa môžete stretnúť v Ateliéri šperku & grafiky, kde momentálne trávi väčšinu svojho času. Veľkou poctou, a zároveň výzvou bola jej spolupráca s rezortom pôdohospodárstva. Vytvárala totiž smaltované brošne s vizuálom ministerstva.

Foto: archív A. Jánošová Bútorová

Na čom aktuálne pracuješ?

To je otázka, na ktorú nemám jednoznačnú odpoveď. Patrím medzi tých šťastlivcov, pre ktorých je práca zároveň aj koníčkom. Paralelne mám rozpracované viaceré návrhy a projekty, ktorým sa venujem na striedačku. Pripravujem novú sériu malieb a ilustrácií zo sveta fauny. Pár mesiacov nosím v hlave nápady aj pre nové námety smaltovaných šperkov, ktoré postupne dozrievajú a pekne po poriadku dostávajú fyzickú podobu. Práve tvorba šperkov je pre mňa momentálne najväčšou prioritou. Nielenže spĺňam tajné túžby zákazníkov, zároveň ich pretavujem s pridaním vlastných nápadov a predstáv do jedinečných umeleckých kúskov. Keď si na

sociálnych sieťach zadáte moje meno, určite nájdete viac z mojej tvorby.

Kde hľadáš námety pre svoju tvorbu, inšpirujú ťa aj nejaké zákutia Banskej Bystrice?

S inšpiráciou sa stretávam na rôznych miestach. Najčastejšie sa mi vynárajú rôzne obrazy „pred očami“ tesne pred zaspávaním. Veľakrát sa musím premáhať vstať z postele a zaznamenať si nápad, inak by sa do rána vytratil. Prechádzky mestom sú neodmysliteľnou súčasťou pre tvorbu. Vždy si všimnem niečo nové alebo objavím tajnú uličku, o ktorej som doposiaľ nevedela. Možno to bude aj tým, že nie som rodená Banskobystričanka

a mesto neustále spoznávam. Atmosféra námestia mi už niekoľkokrát poslúžila ako námet pre ilustrácie.

Aký máš vzťah k Banskej Bystrici?

Ako som spomenula, v meste pod Urpínom som sa síce nenarodila, no pozitívny vzťah som si k nemu budovala už v detstve, keď som využila každú príležitosť podniknúť sem rodinný výlet z Lučenca. Dokonca som hovorila, že raz tu chcem žiť. Dnes, po sedemástich rokoch strávených v Banskej Bystrici môžem s radosťou povedať, že aj tento sen sa mi splnil.

JS

Vyhlásenie OOCR Stredné Slovensko na podporu medzinárodného civilného Letiska Sliač

Foto: archív OOCR

Medzinárodná civilná letecká doprava na medzinárodnom civilnom Letisku Sliač, a. s. (ďalej len „letisko Sliač“) má strategický vý-

znam nielen pre Sliač a jeho okolie, ale pre celé stredné Slovensko. Fungovanie leteckej dopravy patrí medzi kľúčové aspekty rozvoja potenciálu v cestovnom ruchu, v investíciách a v dopravnej infraštruktúre. Oblastná organizácia cestovného ruchu OOCR Stredné Slovensko preto po medializovaných a rozporuplných informáciách o zrušení civilnej časti sliačskeho letiska víta snahu rezortu obrany zachovať civilnú prevádzku na Sliači po rekonštrukcii vojenskej časti letiska v roku 2024. OOCR Stredné Slovensko pripomína, že zachovanie medzinárodného letiska s civilnou dopravou je nevyhnutné a potrebné aj pre najväčších partnerov v regióne, ktorí tomuto kroku vyjadrujú podporu. Zámer zachovať civilné lety na letisku Sliač aj po plánovanej niekoľkoročnej rekonštrukcii Leteckej základne Sliač podporilo 44 členských subjektov OOCR Stredné Slovensko, 30 obcí

regiónu, 31 spoločností a ďalších 9 subjektov, pričom podporné hlasy stále pribúdajú. Presný zoznam nájdete na stránke www.centrialslovakia.eu v sekcii Región/Aktuality/VYHLÁSENIE OOCR STREDNÉ SLOVENSKO NA PODPORU MEDZINÁRODNÉHO CIVILNÉHO LETISKA SLIAČ. Všetci partneri z rôznych oblastí pôsobenia, vrátane významných zamestnávateľov, majú eminentný záujem, aby bola civilná letisková preprava zachovaná. Veríme, že Vláda SR bude maximálne súčinná pri udržaní civilnej časti letiska Sliač a jeho zakomponovaní do projektov realizovaných do roku 2023 v súvislosti s príchodom stíhačiek F-16 tak, aby medzinárodné letisko Sliač s civilnou dopravou patrilo medzi tie letiská na svete, ktoré majú vojenskú aj civilnú časť na jednej vzletovo/pristávacej dráhe.

OOCR Stredné Slovensko

Vo februárovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o novú publikáciu Sprievodca po pietnych miestach Banskej Bystrice. Stačilo nám do

redakcie napísať rozhovor s kým, prípadne na akú tému, by ste si radi prečítali v našich novinách. Ďakujeme za všetky tipy. Víťazom súťaže sa stáva pani Jeziorská. Gratulujeme a výhru vám posielame poštou. Touto knihou odmeníme ešte jedného z vás. Stačí, ak nám pošlete správnú odpoveď na otázku: V čom je

výnimočné tohtoročné sčítanie obyvateľov? Vaše odpovede môžete poselať do 9. apríla 2021 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banksabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Július Fischer - Halassy (1833 - 1898)

Július Fischer - Halassy bol poslanec uhorského snemu za mesto Banská Bystrica, dozorca ev. cirkvi a. v., riaditeľ Banskobystrického inštitútu chudoby, hlavný slúžny a statkár Zvolenskej župy, člen Kráľovského maďarského prírodovedného spolku i člen Krajinského spolku pre pomoc vysluženým honvédom a štedrý donor.

Foto: archív Stredoslovenské múzeum

Pôvod zemianskej rodiny Fischerovcov má svoje korene na území Mošonskej župy v katastrálnom území dnešnej maďarskej obce Hegyeshalom, kde rodina hospodárila na majetkoch, a od ktorej si dala aj svoj predikát. Išlo o prijatie šľachtického rodového mena podľa sídla alebo heraldického znaku (hegyeshalmi – Fischer). Časť rodiny, ktorá sa orientovala na obchodné aktivity a remeslá (mydlári, medovníkari, garbiari) sa v prvej polovici 18. stor. presídlila do Banskej Bystrice. Medovníkár Karol Fischer s manželkou Julianou Gerzsö sa stali občanmi mesta 26. februára 1822. V rodine sa narodilo šesť detí: Karol Ľudovít Attila (*1829), Malvína Emília (*1830), Július Petrus (*1833), Matilda Elizabetha (*1835), Petrus Albert (*1837) a Hermína Paulína (*1845). Zo šiestich súrodencov sa dospelého veku dožili len traja: Malvína, Július a Matilda. Július Fischer, neskôr Halassy, sa narodil 2. januára 1833 a evanjelický farár Ján Krémery ho 5. januára za prítomnosti krstných rodičov (L. Fischer, K. Draškoczy, A. Schwarz) pokrstil ako Júliusa Petrusa.

Štúdium a politický život

Július Fischer Halassy absolvoval štúdiá v Banskej Bystrici, Lučenci, Győri a Prešporku (Bratislave). V rokoch 1848 – 1849 sa zúčastnil na národnooslobodzovacom boji ako husár 17. Bočkajovho pluku a armáda ho vymenovala za kapitána jazdectva, ktorým bol až do roku 1874. Po Rakúsko-uhorskom vyrovnaní (1867) bol zvolený za hlavného slúžneho Zvolenskej župy, funkciu zastával do roku 1869, keď ho zvolili za poslanca uhorského snemu za mesto Banská Bystrica. Politicky sa pripojil k názorom a strane progresívne orientovaného politika Františka Deáka (1803 – 1876), signatára neskoršieho monarchického dualizmu a ministra spravodlivosti v prvej vláde L. Batthyányho (1807 – 1849). Po fúzii strany sa pridá k Liberálnej strane. V uhorskom

parlamente vehementne presadzoval, aby sa Banská Bystrica stala sídlom kráľovskej súdnej tabule – súdny šľachtický inštitút. Stal sa podpredsedom výboru na kontrolu štátnych dlhov, funkciu vykonával až do svojej predčasnej smrti. V 50. rokoch 19. storočia sa Fischer/Halassy venoval hospodáreniu na rodinných majetkoch. Napriek aktivitám nasmerovaných aj k Banskej Bystrici ho prijali za občana mesta až 18. decembra 1860. V čase smrti bol riaditeľom Banskobystrického inštitútu pre opatrovanie chudobných. V rokoch 1861 – 1898 pôsobil aj ako dozorca ev. a. v. cirkevného zboru v Hornej Mičinej. Od roku 1869 bol člen Kráľovského maďarského prírodovedného spolku a člen Krajinského spolku pre pomoc vysluženým honvédom.

Zmena priezviska

Maďarizácia sa dotkla aj mesta Banská Bystrica a po Rakúsko-uhorskom vyrovnaní sa zintenzívnila. Najsilnejší účinok dosahovala v mestách a pomaďarčovaniu podliehali najmä Nemci a Židia. S maďarizáciou osobných mien a priezvisk boli používané aj maďarské formy miestnych pomenovaní namiesto dovtedy používaného viacjazyčného spôsobu. Pre miesta, ktoré neboli v minulosti známe pod maďarskými názvami, vznikli nové maďarské mená. Aj u Fischera došlo k zmene priezviska po schválení kráľovskou kanceláriou 15. marca 1868 pri zachovaní zemanstva. Uvádza sa, že zmenu priezviska Gyulu Fischera na Halassy (hal/maďarsky ryba), slúžneho a statkára Zvolenskej župy, s cieľom zachovania jeho šľachtickej príslušnosti, sa povoľuje a zmena sa nariaďuje zaznamenať v kráľovskej knihe. K administratívnej zmene došlo vo Viedni 15. marca 1868 pod číslom 1851 a s podpismi Ferencz Jozsef a gróf György László Festetics.

Dom na námestí v Banskej Bystrici

V roku 1856 vlastnili Fischerovci na námestí dom č. 21. Bol postavený začiatkom 16. storočia na základoch staršieho gotického domu a Fischerovci sú uvádzaní ako jeho vlastníci do roku 1864. V 80. a 90. rokoch sa ako vlastníci už uvádza Július Halassy. V prízemnej časti domu sa neskôr vystriedali obchody s knihami a umeleckými predmetmi, holičstvo, predajňa Farby – Laky, firma Baťa či tovar Second-Hand-u.

Dary pre evanjelický zbor, Halassyho knižnica a Mestské múzeum

Halassy daroval v závete svoju knižnicu banskobystrickému evanjelickému zboru, jeho sestra Malvína ju ďalej podporovala finančne, v roku 1906 obsahovala až 1 800 zväzkov. V tej dobe bola známa ako Halassyho knižnica. Halassy v závete daroval aj sumu 17 000 korún na spoločensko-kultúrne účely. Cenné osobné Halassyho predmety a rodiny Fischer sa zachovali v zbierkovom fonde vtedajšieho Mestského múzea, dnes Stredoslovenského múzea. Predmety darovala do múzea tiež Malvína Halassyová. Fond obsahuje niekoľko desiatok osobných vecí, medzi najvzácnejšie exponáty patria: portrét Júliusa Halassyho – olejomalba Dominika Skuteckého vznikla na objednávku Mestskej rady pre zasadaciu sieň, kolekcia meissenského porcelánu, okrasné sklo, Halassyho cestovný pas, preukaz na zľavu cestovného z roku 1898, škatuľka vizitiek HALASSY GYULA, čajový servis s vyobrazením erbú rodiny Fischer. Medzi najvzácnejšie artefakty patrí kolekcia 7 kusov strieborných krstných medailónov. Jedným z najkrajších je okrúhly medailón s reliéfom výjavom krstu Ježiša Krista v rieke Jordán sv. Jánom Krstiteľom. Na zadnej strane je vyrytý nápis: Venované Carl Lud. Attila Fischer, nar. 5. marca 1829 od Juliany Eisert. Medailón venovala Juliana Eisert krstnému prvorodenému synovi v rodine Fischerovcov. Autorom je chýrny zlatník Samuel Libay.

Kolekcia strieborných krstných medailónov

Zdroj: Stredoslovenské múzeum

Dobrovoľná smrť

Dlhodobý zlý zdravotný stav spôsobený porážkou a strach pred prípadnou smrťou viedli Halassyho k rozhodnutiu dobrovoľnej smrti. Takmer deväť rokov sa 65-ročný muž zmietal v pochybnostiach o zlepšení svojho zdravia. Július Halassy zomrel 13. decembra 1898. Národné noviny (1898, roč. 29) venovali tejto smutnej udalosti správu s titulkom: Vyslanec samovrahom. „V Banskej Bystrici zastrelil sa vyslanec baňsko-bystrického okresu Julius Halassy. Od roku 1869 zastupoval tento okres. Držal vždy s vládou, ktorá bola pri vesle a posledným jeho vyslaneckým činom bolo, že podpísal lex Tisza. Trpel na veľmi veľkú nemoc a preto volil radšej smrť. Mal 65 rokov.“ Halassyho pohreb sa konal 15. decembra 1898.

F. Glocko, R. Nádaskay

Hľadám domov

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Mili

Vek: 11/2018

Pohlavie: sučka

Váha: 26 kg

Výška: 64 cm

Povaha: Mili je nádherná a rozumná sučka. So psíkmi sa nezniesie, no energie má aj za dvoch, takže ďalší psík vám isto chýbať nebude. Mili hľadá aktívneho pána, ktorý má rád prírodu, prípadne si zamiluje nejaký šport, pri ktorom by ju dostatočne unavil. Toto krásne stvorenie sa snaží aj o hygienu, takže by nemal byť problém ani v byte. Miluje hladkanie a dokáže sedieť a nastavovať sa škrabkaniu, no zároveň je to bláznivá a šantivá psia slečna, ktorá miluje behanie, skákanie a všetko s tým spojené. Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky. Presné informácie o formách víťanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk.

Uzávierka aprílového čísla

Termín: 9. apríl 2021 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi, ak nás kontaktujete v predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, 048/43 30 107.

Verejné vyhlášky (VV) Stavebného úradu

OVZ-SU 12479/1404/2021/Du

VV: Rozhodnutie

Stavebník: B. D. Managment, s. r. o., Dre-várska 23/1649, PK; Stavba: „Rekonštrukcia zdroja tepla – Zvolenská cesta 4, 974 05 BB“, v objekte súpis. č. 2411 na pozemku parc. č. KN – C 3332/87 v k. ú. Radvaň
Vyvesené: 01. 03. 2021

OVZ-SÚ 17309/1900/2021/FUF

VV: Rozhodnutie

Stavebník: Matej Valucha, 9. mája 5259/18, 974 01 BB; Stavba: „Záhradný pavilón – Ba-zén“, na pozemku parc. KN – C č. 4628/7 k. ú. BB, ako prístavba k rodinnému domu, na ulici 9. mája 18 v BB; Vyvesené: 01. 03. 2020

OVZ-SU 16524/3327/2021/Se

VV: Rozhodnutie

Stavebník: Marius Pedersen, a. s., Opatovská 1735, TN; Stavba: „Kompostáreň – MP, a. s., prevádzka BB“, v BB na pozemkoch parc. KN – C 1002/8, 1001/22, 1001/34, 1001/35, v. k. ú. Šalková; Vyvesené: 26. 02. 2021

OVZ-SU 16266/12346/2021/Gy

VV: Oznámenie o začatí konania o odstránení stavby a o upustení ústneho pojednávania

Stavebník: Obec Hrochoť, Nám. A. Sládkovi-ča 343/1, Hrochoť; Stavba: „Viacúčelová bu-dova“, na parc. č. KN – E 1032, 1035, 1039, 4758/4 v k. ú. Hrochoť, Pod Skallicou v obci Hrochoť; Vyvesené: 25. 02. 2021

OVZ-SU 13340/3500/MM

VV: Stavebné povolenie

Stavebník: SPRAYBYT, s. r. o., so sídlom Nám. L. Štúra 13, BB; Stavba: „Obnova by-tového domu Martina Rázusa 23 – 27, BB“, súpisné č. 1397 na pozemku parc. č. KN – C 1632 v k. ú. BB; Vyvesené: 23. 02. 2021

OVZ-SU 12932/3877/2021/Du

VV: Oznámenie o začatí stavebného kona-nia a o upustení od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania

Stavebník: Bc. Michal Mešťan a Mgr. Jana Mešťanová, Strážovská 1, BB; Stavba: „Re-konštrukcia bytu“, byt č. 8 na 2. poschodí v objekte súpis. č. 5322, na pozemkoch parc. č. KN – C 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230 v k. ú. Radvaň na ulici Sládkovičova 40 v BB
Vyvesené: 19. 02. 2021

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebné-ho úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii doku-mentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 01. 03. 2021

Komunitné centrá

Činnosť KC Fončorda je vzhľadom na situá-ciu pozastavená, no naďalej funguje v online režime. Touto cestou vás srdečne pozývame sledovať náš Facebook KC Fončorda – Mes-to, na ktorom vždy zverejňujeme týždenný program. Vo februári sme realizovali niekoľ-koročné tradičné podujatie s názvom LÁSKA-vosť v komunite 2021, ktoré sa tiež uskutoč-nilo online. Vytvorená bola udalosť na FB aj špeciálna FB stránka. Na nej boli zverejňova-né príspevky od ľudí, ktorí nám poslali svoje valentínky, valentínske pozdravy či priania. Cieľom bolo spoločne s jednotlivými komuni-tami vytvoriť taký virtuálny priestor, v ktorom sme ľuďom z komunit, priateľom Fončordy či mnohým iným umožnili verejne vyznať lás-ku osobe, na ktorej im záleží. Zároveň mohli niekomu, s kým sa momentálne nemôžu stý-kať osobne, poslať na diaľku pozdrav, odkaz, vyznanie, poďakovanie... Rovnako sme chceli poukázať na to, že napriek tomu, v akej dobe momentálne žijeme, nemali by sa vytratiť hodnoty, láska, dobré medziľudské vzťahy, podpora, prejavy láskavosti či porozumenia, pretože to sú veci, ktoré máme obzvlášť te-ras možnosť rozvíjať, udržiavať a nezanevrieť na ne. Mali sme aj živé vysielanie o tom, ako si doma vyrobiť kyticu, ktorá nezvädné, čo mohlo poslúžiť ako skvelá inšpirácia na dar-ček. V prípade akýchkoľvek otázok, pripo-mienok či podnetov nás môžete kontaktovať prostredníctvom nášho e-mailu: kcfoncor-da@gmail.com. Komunitné centrum Sásová zostáva aj naďalej pre verejnosť zatvorené, no na našej FB stránke vysielame online. Po-kráčovať budeme v čítaní rozprávky Čierny krásavec, s čím sme začali už minulý mesiac. Okrem toho nám do online vysielania pribud-li aj strašidelné príbehy Alfreda Hitchcocka, takže počúvať nás už môžu aj dospelí. Opäť vám ponúkame recepty od nášho šéfkuchára a tvorivé duše potešíme kreatívnymi nápad-mi. Keďže sa vonku oteplilo a je čas na sejbu, ukážeme si, čo všetko si môžete vypestovať na vašom balkóne. Pre viac informácií sledujte našu FB stránku Komunitné centrum Sásová alebo nám napíšte. Budeme sa tešiť na vaše pripomienky, nápady či prípadné príspevky do online programu.

Komunitné centrum Sásová
Komunitné centrum Fončorda

SPOEACH, o. z. oznamuje, že vzhľadom na pandemickú situáciu sú stretnutia podpor-nej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou až do odvolania zrušené. V prípade potreby poradenstva nás môžete kontaktovať prostredníctvom e-mai-lovej adresy: spolach.oz@gmail.com alebo na tel. čísle 0948 211 372.

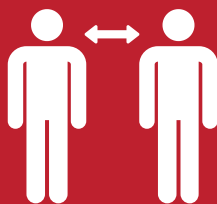
L. Goliánová, SPOEACH, o. z.

ĎAKUJEME,

že zostávate zodpovední a disciplinovaní!

noste respirátory

dodržiavajte
2 m rozostupy

nezabúdajte
na dezinfekciu

do MHD nastupujte
len s respirátorom

nezhromažďujte sa
na verejných priestranstvách

ak ste v karanténe a nemá vám
kto pomôcť s nákupom, volajte
048/4330 777

v zariadeniach sociálnych služieb
platí zákaz návštev, našim seniorom
radi sprostredkujeme videohovor
s ich najbližšími

